side ja õpetajate koormatuse tõusu, järelikult tagasiminekut, halvenemist koolitöös. Viimase 5 a. kokkuvõtted sel alal annavad järgmise pildi:

Õppe-aastad	Koole	Klassi-komp-lekte	Õpetajaid	Õpilasi üldse	Õpilasi klassi-kompl. kohta	Õpilasi õpet. kohta
1929/30	1292	3644	4156	97 979	27	24
1930/31	1261	3351	3867	105 414	31	27
1931/32	1259	3408	3925	109 414	32	28
1932/33	1253	3410	3917	112 986	33	29
1933/34	1243	3397	3919	115 291	34	29
Vahe	—49	—247	—237	+17 312	+7	+5

Eriti on see tagasiminek toimunud maakoolide arvel, aga linnakoolide seisukord on olnud stabiilsem. Koolide koondamise peamiseks sihiks oli kokkuhoiu saavutamine ja see ongi tõepoolest õnnestunud. Kui 1929./30. õppea-l algkoolide peale kulutati 7 921 713 kr., siis oli see summa 1933./34. a-l veel ainult 5 885 854 kr., seega 2 035 859 kr. võrra vähem. Neid summasid õpilaste arvuga jagades saame 82.0 kr. ja 51.6 kr., vähenemine järelikult 30.4 kr. Ka ses suhtes on maa rohkem kannatanud kui linn. Võrreldes teiste maadega olid meie algkooliõpilased juba varemgi „odavad", veel „odavamaks" muutusid nad aga pärast nii suure kokkuhoiu teostamist. Praegu näikse aga viimne piir olevat saavutatud ja vaevalt selles suunas enam palju kaugemale minna saab.

Kooliskäimise korralikkus ja õpilaste edasijõudmine on püsinud üldiselt endisel tasemel, mis näitab, et algkoolide siseelu on kujunenud stabiilseks. Ka klasside liitumine komplektideks oli umb. sama kui möödunud aastal, välja arvatud 3- ja 4-klassiliste komplektide arvu väike suurenemine, mille üle vaevalt on põhjust rõõmu tunda.

Õpetajaist omavad 95% kutse — arv, mida võib pidada üsna kõrgeks.

b) K e s k k o o l. Veel tunduvam kui algkoolis on olnud arvuline tagasiminek keskkoolis. Siin on viimase 5 a. jooksul tunduvalt vähenenud mitte ainult koolide, klasside ja õpetajate, vaid ka õpilaste arv. Arvud selle kohta on järgmised:

Eesti kroonika 1934, lk. 53